

borgerlige Lov, som den er, og jeg gik ud fra den kirkelige, saadan som den er. Og det, som nu gjør den høitærede Ministers Svar interessant, er altsaa dette, at nu er det konstateret, at der ikke tages og maaske ikke kan tages Hensyn til den kirkelige Lov og de kirkeretlige Bestemmelser. Hvad det er, der mangler, skal jeg ikke indlade mig paa at bedømme; men Faktum er, at det er konstateret, og det af selve Landets Justitsminister altsaa, at de kirkelige Bestemmelser ere døde og magtesløse. For det er en Feiltagelse, hvad den høitærede Minister mente at kunne ligesom skjule sig bag ved, at her er Tale om et hvilket som helst mosaist Bud. Nei, som den høitærede Kultusminister veed, her er Tale om det 3die Bud i den Lov, som af Folkekirken anses for at være Grundloven for hele Moralens, og som af Folkekirken er optaget i det Bekjendelseskrift, som bliver lært af alle Børnene i alle Landets Skoler. Det er der Tale om, og det er altsaa med Hensyn til dette, at den høitærede Justitsminister siger: Det er Noget, jeg ikke kan tage noget som helst Hensyn til! Saa vender jeg mig altsaa fra den høitærede Justitsminister og til den høitærede Kultusminister, og saa vil jeg anmode den høitærede Kultusminister, om han ikke — og der er i Grunden mere Alvor i dette, end maaske Mange tro — mener, at der er Grund til at lade være at lære Børnene i Skolerne det 3die Bud. For er der Noget, der er meningsløst, saa er det at lade alle danske Børn i Skolerne lære det 3die Bud; thi naar de saa komme ud i det praktiske Liv, bliver der i Grunden saet til dem: Det er en Selvsølge, at der aldrig nogen sinde har været tænkt paa, at dette Bud skulde overholdes. Er det saadant, det hænger sammen med Forholdet mellem det kirkelige og det borgerlige Liv her i Landet, forekommer det mig, at her er et Omraade, som der nok kan være al Grund til at se efter i Sømmene. For det er jo ikke Andet end Hylleri, at man lærer Børn saadan og saadan, og naar de saa komme ud i Livet finder man det fuldstændig i sin Orden, at der ikke er et Menneske, der i Grunden tænker paa at overholde det. Jeg har altsaa forsaavidt faaet at vide, hvad jeg ønskede, idet nemlig det, jeg ønskede at faae at vide, var, hvad Hensyn der i det borgerlige Liv bliver taget til de grundlæggende Forrifter i det kirkelige Bekjendelseskrift, og nu have vi altsaa faaet at vide af den høitærede Justitsminister, at det kan der ikke tages noget Hensyn til.

Jeg skal saa kun gjøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem for Kjøben-

havns 2den Valgkreds (Wagner). Maaske det ærede Medlem allerede ved det, jeg har sagt til den høitærede Justitsminister, har faaet nogen Oplysning om, hvorvidt baade han og jeg ere Medlemmer af Folkekirken. (Wagner: Er det ærede Medlem da Medlem af Folkekirken?). Jeg tillader mig at spørge igjen, om det ærede Medlem er Medlem af Folkekirken. (Wagner: Ja, og saa spørger jeg igjen, om det ærede Medlem er Medlem af Folkekirken). Det viser, at det ærede Medlem ikke er i Besiddelse af nogen udviklet kritisk Sands, hvorfor jeg tilbøielig maa holde ham det til Gode. Sagen er nemlig den, at saadan som Professor Møgen og i det Hele Forfatterne af Haandbogen i den danske Kirkeret have udviklet, hvad det vil sige at være Medlem af Folkekirken, er i Virkeligheden hverken jeg eller det ærede Medlem Medlemmer af Folkekirken. (Wagner: Det er det Kirkeretlige, men det har jeg ikke talt om!). Ja, dersom det ikke er et kirkeretligt Spørgsmaal, hvad der hører med til at være Medlem af Folkekirken og hvad ikke, vil jeg fuldstændig opgive det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds, for saa har han jo i det Hele ikke noget Begreb om, hvad der tales om. Dette fremgik iøvrigt ogsaa tydeligt af det ærede Medlems Foredrag, idet det ærede Medlem høist mærkeligt gik ud fra, at, hvad jeg havde fremsat, var min personlige Anskuelse, skjøndt jeg den ene Gang efter den anden udtrykkelig fremhævede, at hvad det kom an paa for mig, var kun, hvad de to Mænd, som havde udgivet en Haandbog i dansk Kirkeret, forstode ved at være Medlem af den danske Folkekirke, idet jeg søgte at sætte det i Forbindelse med den Sag, som der her er Tale om. Jeg vil til det ærede Medlem fra Christianshavn (C. Jensen) sige, at jeg tænkte nok, at han ikke er saa stiv i Orthodoxien.

Justitsministeren (Melleman):

Jeg ønsker kun i Anledning af, hvad det ærede Medlem sagde, at bemærke, at han virkelig ikke har Grund til at lykønske sig til, at han har faaet noget Nyt at vide af mig i Dag. Det har han ikke nogen Grund til; thi hvad jeg sagde i Dag, er virkelig ikke noget Nyt eller et Paafund af mig, men det er et Faktum, at den danske Lovgivning allerede ved Loven af 26de Marts, 1845 ganske har forladt den Basis, at skulle gennemføre den mosaiske Sabbathsregel, det er ikke Noget, som det ærede Medlem — forudsat at han havde gjort sig bekjendt, med de Lovsteder, som der her er Tale om — behøvede at vinde